

Тақырыбы: Мемлекеттік рәміздер – тәуелсіздік тірегі.

Мақсаты:

I. Елтаңба, Ту, Әнұран туралы түсініктерін нығайту. Рәміздердің пайда болуы және тарихтағы маңызы жайлы түсініктерді дамыту.

II. Оқушының есте сақтауын дамыту, өз ойын дұрыс жеткізуге ынталандыру.

III. Оқушыларды Отансүйгіштікке, адамгершілікке, Отанына, халқына адал қызмет етуге, елінің Туын, Елтаңбасын, Әнұранын қастерлеп, құрметтеуге, халқының тегін, тарихын білуге тәрбиелеу.

Сабақтың түрі: Тәрбие сағаты

Көрнекілігі: Рәміздерге байланысты түрлі-түсті суреттер,

буклеттер, карта, мақал-мәтелдер, Отанын, жер туралы нақыл сөздер. Қазақстан Республикасының рәміздерін слайд арқылы көрсету.

Сабақ барысы:

Әнұран орындалады

Кіріспе бөлім:

«Қазақстан-2050» Стратегиясы: Бір халық – бір ел – бір тағдыр».

Неге біз бұлай айта аламыз?

Өйткені, «Бір халық» – бұл барлығымыз үшін ортақ ұлттық мүдделер.

«Бір ел» – бұл барлығымыз үшін ортақ Отан.

«Бір тағдыр» – бұл бізге бірге жүріп өткен қиындықтар мен жеңістер!

Бұл біздің ортақ келешегіміз – игілікті және өсіп-өркендеген Қазақстан!

Осының барлығын қоса алғанда, Стратегияны табысты жүзеге асыру үшін қоғамның бірлігі қажет дегенді білдіреді.

Біздер тәуелсіз қазақ елінің ең жас ұландарымыз. Сондықтан өз жерімізді, өз елімізді әкелер мен аталарымыз сияқты қадірлеуге, сүйуге, қорғауға тиіс екенімізді естен шығармайық.

Отан дегеніміз не?

-Туып өскен жеріміз, егеменді еліміз.

– Табиғатымыз, қазба байлықтарымыз, өзен-көліміз, ұлан байтақ жеріміз, Мемлекеттік тіліміз және басшымыз.

Жақсы балалар, олай болса, **«Отан» жайлы мақал-мәтелдер айтып көрейік:**

1. Отан отбасынан (басталады)
2. Отан үшін отқа түс, (күймейсің)
3. Отан- елдің анасы, (Ел- ердің анасы)
4. Туған жердей жер болмас, (Туған елдей ел болмас).
5. Отанды сүйу- (отбасынан басталады)
6. Отан оттан да (ыстық)
7. Отансыз адам- (ормансыз бұлбұл)
8. Отан үшін күрес (Ерге тиген үлес)
9. Ел іші- (алтын бесік)
10. Тіл- тәуелсіздік (тірегі)

«Отан» жайлы тақпақтар

Әли: Отан менің ата-анам

Отан досым бауырым

Отан өлкем Астанам

Отан аудан ауылым

Парасат: Отаным алтын бесігім

Тербеттің мені төсінде

Жүреді сенің есімің

Ер жеткен кезде есімде

Ақерке: Отан, Отан бәрінен биік екен

Мен сені мәңгілікке, сүйіп өтем.

Отанды сүймеуің де күйік екен,

Отанды сүйгенің де күйік екен...

Жарайсыңдар балалар! Отан жайлы көп біледі екенсіңдер.

Отан – жерім, Отан-суым,

Отан қуат, нәр береді..

Отан-ұран, Отан-туым

Отан мәңгі гүлденеді-демекші, тәуелсіздігіміз тұғырлы болып, еліміздің символы – мемлекеттік рәміздерді қастерлеп, құрметтеу бәріміздің міндетті парызымыз болып саналады.

«Мемлекеттік рәміздер – еліміздің егемендігі мен тәуелсіздігін паш ететін нышандар. Бұл рәміздер біздің мемлекетіміздің өткені, бүгінгі мен болашағы арасындағы сабақтастықтың жарқын бейнесі.

Мемлекеттік рәміздер- халқымыздың рухын, ұлттық салт-санасын, қаһармандығы мен даналығын, болашаққа үмітін, арман-тілегін жеткізетін ерекше құнды белгілер. Желбіреген аспан түстес байрағымыз халқымыздың арманын асқақтатып, қыран бүркіттей елімізді аспан әлемінде қалықтап тұр.

Ендеше, тәрбие сағатымызды бастаймыз.

«Біз Тәуелсіздігіміздің нышандарын көздің қарашығындай сақтауымыз керек, қасиет тұтуымыз керек. Еліміздің әрбір азаматы Қазақстанның Туын, Елтаңбасын, Әнұранын ерекше құрметтеуге міндетті. Өйткені олар халқымыздың мақтанышы, біздің ең киелі құндылықтарымыз.»

Н.Ә.Назарбаев.

1-Бөлім: Тұңғыш Президент.

1. Қазақстан Республикасы қашан тәуелсіз мемлекет болып жарияланды?

1991 жылы 16 желтоқсанда Қазақстан тәуелсіз республика болып жарияланды.

2. Н.Ә.Назарбаев Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті болып қашан сайланды?

1991 жылы 1 желтоқсанда Қазақстанның елбасшысы- Президенттің сайлауы болды. Тұңғыш Президент болып Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев сайланды.

3. «Президент» деген сөз қандай мағынаны білдіреді?

Ата Заңымыз бойынша мемлекет басқарушысы – Президент. Латын тілінен аударғанда «президент» сөзі «алдында отырған» деген мағынаны білдіреді. 2005 жылы 4 желтоқсанда бүкіл халықтық сайлау қорытындысында Н.Ә. Назарбаев қайта Президент болып сайланды.

ҚР Конституциясы - 1995 жылы 30-тамызда қабылданды.

Конституция 9 бөлім, 98 баптан тұрады.

9-бап: ҚР мемлекеттік рәміздері – Ту, Елтаңба, Әнұран заңмен бекітілген

29-бап: ҚР азаматтарының өз денсаулығын сақтауға құқығы бар

30-бап: Тегін орта білім алуға кепілдік береді

34-бап: Әркім республиканың мемлекеттік рәміздерін құрметтеуге міндетті

20-бап: Баланың міндеттері:

Әрбір бала Қазақстан Республикасының Конституциясын және заңдарын сақтауға, басқа адамдардың құқықтарын, бостандығын, ар-ожданы мен қадір қасиетін, Республиканың мемлекеттік нышандарын құрметтеуге, еңбекке жарамсыз ата-анасына қамқорлық жасауға, тарихи және мәдени мұралардың сақталуына қам-қарекет жасауға, тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтауға, табиғатты сақтауға және табиғи байлықтарға ұқыпты қарауға міндетті

Әмина: Мен қазақпын мың өліп, мың тірілген

Мақтанамын анам туған тіліменен

Дүниеге жар саламын айқайлап

Сәби жүрек пәк періште үніммен

Айым : Қазақстан қасиетті мекенім

Өзіңді жырлап мәңгілікке өтермін

Елім үшін, жерім үшін жан пида

Республикам, Отаным, Атамекенім

Айзере : Кең байтақ қой Қазақстан картасы,

Астанамен айшықталған ортасы.

Бүгін бізге таңдай қағар күллі әлем,

Бұның бәрі Елбасының арқасы.

Бүгінгі біздің сынып сағатымызда үш топ жұмыс істейді, олар «**Көк аспан**» тобы Мемлекеттік Ту туралы, «**Алтын дән**» тобы Мемлекеттік Елтаңба туралы және «**Қыран**» тобы Мемлекеттік Әнұран туралы жинақтаған деректеріңізді ортаға сала отырып, топ болып жұмыс істеп, мемлекеттік рәміздер туралы жобамызды қорғап шығамыз.

Қазақ халқы көптен күткен тәуелсіздікке қол жеткізді.Егемен мемлекет болды.Биыл 24 жыл .Әрбір азат елдің өзінің тәуелсіздігін білдіретін басты белгілері болады.Солардың бірі Мемлекеттік рәміздер.1992 жылы 4 маусымда егемен еліміз Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері қабылданды.Олар Қазақстан Республикасының әнұраны, Қазақстан Республикасының мемлекеттік елтаңбасы,Қазақстан Республикасының туы.

2-бөлім: Туымен-Тұғырлы, Елтаңбасымен- Еңселі, Әнұранымен айбатты ел!

«Көк аспан» тобы тұғырлы Туымыз туралы жинаған деректерін ортаға салады.

Мемлекеттік туымыз бірыңғай көгілдір түсті.Бұл түс төбедегі бұлтсыз ашық аспанды елестетеді.Бұлтсыз ашық аспан әрқашан да бейбітшіліктің тыныштық пен жақсылықтың нышаны.Көк түс –Қазақстан халқының бірлік,ынтымақ жолына адалдығын білдіреді.

Нұрға малынған алтын күн тыныштық пен байлықты бейнелейді.Күн –қозғалыс , даму,өсіп өркендеудің ,өмірдің бейнесі.Қанатын жайған қыран құс –бар нәрсенің бастауындай,билік,айбындылық бейнесі.

Күннің астындағы қалықтаған қыран елдің еркіндік сүйгіш асқақ рухын,қазақ халқының жан дүниесінің кеңдігін жария етеді.Ағаш сабына бекітілген тұстағы тік жолақ ұлттық оюлармен өрнектелген.Күн, қыран,ою -өрнек алтын түсті.

Тудың авторы еліміздегі дизайнерлік өнердің ірге тасын калаушылардың бірі, Чехославакияда өткен (1961ж.) халықаралық дизайнерлер байқауының алтын жүлдегері, Алматы қаласының бас суретшісі Шәкен Оңдасынұлы Ниязбеков ағамыз.

Мұғалім:

- Міне, балалар, өздерің айтқандай, мемлекеттік туымыз бүгінде БҰҰ- ы ғимараттарының алдында, әр түрлі елдердегі елшіліктеріміздің маңдайшаларында желбіреп тұр. Оны ғарышкер ұшқышымыз Талғат Мұсабаев ғарыш кемесімен заңғар көкке көтерсе, ал альпинистеріміз 1995 жылы Эверест шыңына қадады және көптеген спортшыларымыз еліміздің туын көкке көтеріп, желбіретіп қуантып жатқаны қаншама.

Біздің мектептегі өмірімізде де мемлекеттік ту ерекше орын алады.

Медина:

Айнымайды аспаннан
Біздің тудың бояуы
Оны халық қашанда
Биікке іліп қояды.

Ақерке:

Мереке бүгін бақ күні
Егеменді елімнің
Желбіреді көк туы
Түсіндей боп көгімнің

Ән:Көк тудың желбірегені

«Алтын дән» тобы еңселі Елтаңбамыз туралы:

Ал бүгінгі таңба Елтаңбамызда не бейнеленген екен, соған тоқталайық, ол үшін сөзді «**Алтын дән**» тобының мүшелеріне берейік (Экраннан мемлекеттік елтаңба, оның авторларының суреттерін көрсетіп тұрады)

Біздің Елтаңба - әлемде сирек кездесетін Елтаңба.Елтаңба негізі–Шаңырақ. Ол елтаңбаның жүрегі.Шаңырақ мемлекетің түп- негізі отбасының бейнесі.**Шаңырақ:** Отан отбасынан басталады, ортақ шаңырақ биік, босаға берік болсын деген мағынада. Ал, уықтар: үлкен үйдің уықтары ел- жұртқа бай, қуатты тілеймін дегенді білдіреді. Ақ мүйізді, алтын қанатты, қос пырақ: арыстанның жүректілігін, қыранның қырағылығын білдіреді. Бес бұрышты жұлдыз: «Бағымыз ашылып, жұлдызымыз жарқырай берсін» деген асыл арманды арқалап тұр. Төменгі жағындағы «Қазақстан» деген жазу республиканың атын көрсетеді. Масақ Отанымыздың байлығы іспеттес.

Елтаңбаның үздік жобасына 245 жұмыс, 67 хат ұсынылған еді. Халық қалаулылары мен Елбасы назары сәулетші Жандарбек Мәлібекұлы мен Шота Уәлиханов жасаған бүгінгі елтаңбамызға ауды. Көп ұзамай тәуелсіз елдің төл белгісі қалың жұртшылықтың жүрегіне жол тартты. Елтаңбаның авторлары- Ж .Мәлібеков, Ш. Уәлиханов.

(Экраннан мемлекеттік ту тігілген ғимараттар мен мекемелердің суреттері көрсетіледі)

Елтаңба

Өр қанатты сұңқардың
Қанатымен шырқар кім?
Қазақстан – Отаным,
Әлем білген атағын.
Жарқыраған әр танда
Мемлекеттік Елтаңба.

Қатар шапқан қос тұлпар,

Ай астында қазақ үйі

Қалықтаған жас сұңқар,

Шарықтаған таза күй.

Бұл таңбасы елімнің,

Елдігімнің белгісі.

Елтаңбасы елімнің

Неткен көркем, әдемі.

Тұнығындай көңілдің

Ортада аспан әлемі.

Ән: Елтаңбасы елімнің

«Қыран» тобы асқақтаған Әнұран.

Кез келген мемлекеттік рәміздердің ең маңыздысы – Әнұран. Әнұран мемлекеттің салтанатты әні. Ол халықты әйгілі етеді. Оның сөздерінде халықтың мыңдаған жылғы тарихы, бүгінгі өмірі мен келешек арманы айтылған. Әнұранды түрегеліп, жүректің тұсына қолдарын қойып айтады. Бұл өз мемлекетіңе деген құрметті көрсетеді. Халық өмір салтын бүгінгі тіршілігі мен келешек армандарын, мың жылғы тарихын осы әнге сыйғызған.

1986 жылы «Менің Қазақстаным» бостандық аңсаған қазақ жастарының бейресми әнұраны болған еді.

2006 жылғы 7 қаңтардағы Конституциялық заңға сәйкес ҚР-ның Мемлекеттік Әнұранының музыкалық редакциясы мен мәтіні жаңа редакцияда жазылды. Мемлекеттік Әнұранның авторы Шәмші Қалдаяқов, сөзін жазғандар Жүмекен Нәжмеденов, Нұрсұлтан Назарбаев.

Алғашқы рет Қазақстан Республикасының Әнұраны ретінде

«Менің Қазақстаным» әні 10 қаңтарда 2006 жылы, Елбасын ұлықтау рәсімінде орындалды.

Бұл Әнұранның сөзі республикамыздың барлық халықтарының жүрегіне жақын, жұрттың бәрінің көңілінен шыққан, терең отаншылдық сезімдегі ән.

3- бөлім: Ш/т:

1. Мына сөздерден басқа сөздер жазыңдар:

Елтаңба	Байрақ	Әнұран
Ел	Бай	Ән
Таңба	ай	Ұра
Таң	қар	Ұн
Аң	ар	нан

4-бөлім. «Кім зерек?» тапсырмасы.

Мұғалім: Мемлекеттік рәміздердің белгілері туралы айтады, оқушылар қай белгі туралы екенін анықтайды.

1. Төлқұжатта, туу туралы куәлікте, орта білім туралы аттестатта құжаттарда бейнеленген

(Елтаңба)

2. Президент резиденциясында, Үкімет үйінде ілулі тұрады. Барлық мекемелерде бар. (Ту)

3. Республика, облыс, аудан көлеміндегі маңызды салтанатты мәжілістерде орындалады.

(Әнұран)

4.ҚР Мемлекеттік ту қандай жерлерге ілінеді?

Мемлекеттік Ту ҚР Парламентінің, Үкіметінің, министрліктерінің, мемлекеттік комитеттері мен өзге де орталық атқарушы органдарының, Елбасына тікелей бағынатын және есеп беретін мемлекеттік органдардың, Конституциялық Кеңесінің, Жоғары Сотының және басқа да соттарының, бас прокуратурасының, Ұлттық Ғылым академиясының, мәслихаттарының, жергілікті атқарушы органдарының ғимараттарында, сондай - ақ еліміздің дипломатиялық және сауда өкілдерінің, Конституциялық мекемелерінің орналасқан жерлерінде ұдайы тігіледі. (Экраннан мемлекеттік ту тігілген ғимараттар мен мекемелердің суреттері көрсетіледі)

5.Өскемен қаласына барғанда қай жерлерден ілулі тұрған туды көрдіңдер?

6.Біздің ауылымызда ше?

5-бөлім. Білімнің көзі ашық.

- ҚР тәуелсіз мемлекет пе?
- Еліміздің бас қаласы
- ҚР президенті
- ҚР туының авторы
- ҚР елтаңбасының авторлары: Жандарбек Мәлібекұлы.
- Әнұранымыздың авторлары: Әнін жазған: Шәмші Қалдаяқов
- Сөзін жазғандар: Нұрсұлтан Назарбаев, Жүмекен Нәжімеденов.
- Еліміздің көрікті жерлері
- Отан туралы өлең
- Отан туралы мақал-мәтел
- ҚР мемлекеттік рәміздері – Туы, Елтаңбасы, Әнұран конституциялық заңмен бекітілген. Нешінші бабында? 9 бап.

- Әркім республиканың мемлекеттік рәміздерін құрметтеуге міндетті екені айтылады. Нешінші бапта? 34 бап

Мұғалім.

- Қазір бәріміз орнымыздан тұрып біздің еліміздің Мемлекеттік әнұранын орындайық.

Қорытынды: Мемлекеттік рәміздерді қадірлеу тәуелсіз Қазақстанның әрбір азаматының қасиетті борышы. Мемлекеттік рәміздерді құрметтеу – елді, халықты, тарихты, әдет- ғұрыпты, салт- дәстүрді қастерлеу болып табылады.

Қазақстан: Туымен-Тұғырлы,

Елтаңбасымен- Еңселі

Әнұранымен айбатты ел!

Бірге:

«Көздің қарашығындай сақтауға:

-Құрметтеуге:

-Мақтанышпен қорғауға:

-Тұмардай сақтауға:

-Елімнің Президентін құрметтейміз. Конституциясымен заңдарын бұлжытпай орындаймыз:

Елімнің Туын,Елтаңбасын,Әнұранын сыйлап қастерлейміз.»